

OTVORENI PARLAMENT

Centar za demokratsku tranziciju

Skupština Crne Gore

Evropska unija

Bilten o radu Skupštine Crne Gore ♦ Elektronsko izdanje ♦ Izlazi mjesečno ♦ Godina I ♦ Broj 8 ♦ Septembar 2011. godine

UVOD

Poštovane čitateljke i čitaoci,

Pred vama su najvažnije informacije o aktivnostima Skupštine Crne Gore u periodu od 1. do 30. septembra, koje, u formi mjesečnog biltena „Otvoreni Parlament“, pripremaju Centar za demokratsku tranziciju (CDT) i Služba Skupštine Crne Gore.

Skupština Crne Gore je u septembru donijela četiri zakona, od kojih posebno ističemo Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika čije donošenje predstavlja ispunjenje jedne od preporuka Evropske komisije.

Skupštinski odbori su raspravljali o 15 predloga zakona. Kroz vršenje nadzorne funkcije skupštinski odbori su, između ostalog, raspravljali o Posebnom izvještaju o stanju zaštite ličnih podataka u Crnoj Gori; Dvadesetčetvrtom kvartalnom izvještaju o ukupnim aktivnostima u okviru Procesu stabilizacije i pridruživanja EU, za period januar – mart 2011. godine; Drugom izvještaju o realizaciji obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u periodu od 1. januara do 31. marta 2011. godine.; Vladinom Akcionom planu praćenja sprovođenja Preporuka iz Mišljenja EK u dijelu pravosuđa, borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala kao i o Petom i Šestom mjesečnom izvještaju o realizaciji obaveza iz Akcionog plana praćenja sprovođenja preporuka iz Mišljenja Evropske komisije.

Bilten „Otvoreni Parlament“ se objavljuje svakog mjeseca kao dio projekta „Otvorene institucije“, koji finansira Evropska unija posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori.

Kako zbog godišnjih odmora u avgustu bilten nije objavljivao, u kratkom kalendaru dali smo i pregled aktivnosti za pomenuti mjesec.

Srdačno vas pozdravljam do sljedećeg izdanja biltena, očekujući vaša mišljenja, kritike i sugestije, kako bismo ovaj bilten učinili još boljim i interesantnijim.

*S poštovanjem,
Dragan Koprivica,
Izvršni direktor CDT-a*

ZAKONODAVNA AKTIVNOST

Tokom septembra, Skupština je donijela 4 zakona.

Na sjednici prvog vanrednog zasijedanja Skupštine Crne Gore u 2011. godini, usvojen je Predlog zakona o izmjeni Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju.

Na sjednici drugog vanrednog zasijedanja Skupštine Crne Gore u 2011. godini usvojeni su sljedeći zakoni:

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika i Zakon o dopunama Zakona o crnogorskom državljanstvu.

Na sjednici trećeg vanrednog zasijedanja Skupštine Crne Gore u 2011. godini, usvojen je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju.

Predlozi zakona razmatrani na odborima:

- **Predlog zakona o izmjeni Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju** razmatran i predložen Skupštini na usvajanje od strane matičnog Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport kao i od strane Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbora za međunarodne odnose i evropske integracije.
- **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika** razmatran i predložen Skupštini na usvajanje od strane Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo kao i od strane Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.
- **Predlog zakona o dopunama Zakona o crnogorskom državljanstvu** razmatran i pred-

OTVORENE INSTITUCIJE
Projekat finansira Evropska unija posredstvom
Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori

“Ovaj bilten je objavljen uz finansijsku podršku Evropske unije.
Za sadržaj ovog biltena punu odgovornost
snosi Centar za demokratsku tranziciju i on se ni pod
kakvim okolnostima ne može smatrati stavom Evropske unije.”

ložen Skupštini na usvajanje od strane Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo kao i od strane Odbora za ljudska prava i slobode i Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

- **Predlog zakona o raftingu** razmatran i predložen Skupštini na usvajanje od strane Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo.
- **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirnom rješavanju radnih sporova** razmatran i predložen Skupštini na usvajanje od strane Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo.
- **Predlog zakona o zaštiti konkurencije** razmatran i predložen Skupštini na usvajanje od strane Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo.
- **Predlog zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti** razmatran i predložen Skupštini na usvajanje od strane Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo.
- **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o optičkim diskovima** razmatran i predložen Skupštini na usvajanje od strane Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo.

- **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o planinskim stazama** razmatran i predložen Skupštini na usvajanje od strane Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo.
- **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju** razmatran i predložen Skupštini na usvajanje od strane matičnog Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport kao i od strane Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo.
- **Predlog zakona o investicionim fondovima** razmatran i predložen Skupštini na usvajanje od strane Odbora za ekonomiju, finansije i budžet kao i od strane Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo.
- **Predlog zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore** razmatran i predložen Skupštini na usvajanje od strane Odbora za međunarodne odnose i evropske integracije kao i od strane Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo.
- **Predlog zakona o lobiranju** razmatran i predložen Skupštini na usvajanje od strane Odbora za međunarodne odnose i evropske integracije.
- **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji** razmatran i predložen Skupštini na usvajanje od strane Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.
- **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o inspekcijskom nadzoru** razmatran i predložen Skupštini na usvajanje od strane Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

NADZORNA AKTIVNOST

- Odbor za ljudska prava i slobode održao je sjednicu na kojoj je razmotrio Poseban izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka u Crnoj Gori, koji je, shodno Zaključku Skupštine, podnijela Agencija za zaštitu ličnih podataka i Izvještaj o radu i načinu raspodjele sredstava Fonda za manjine za 2010. godinu, koji je podnio Fond za manjine.

Nakon uvodnih napomena predstavnika predlagača i veoma konstruktivne rasprave u kojoj su učestvovali članovi Odbora, Odbor je sa devet glasova „za“ i dva „uzdržana“ podržao Poseban izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka u Crnoj Gori sa pregledom sprovedenih aktivnosti na implementaciji Zakona i poboljšanju stanja u oblasti zaštite ličnih podataka za period od 1. januara do 1. jula 2011. godine. Takođe, Odbor je sa šest glasova

„za“, jednim glasom „protiv“ i tri „uzdržana“ podržao Izvještaj o radu i načinu raspodjele sredstava Fonda za manjine za 2010. godinu.

OTVORENE INSTITUCIJE
Projekat finansira Evropska unija posredstvom
Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori

„Ovaj bilten je objavljen uz finansijsku podršku Evropske unije.
Za sadržaj ovog biltena punu odgovornost
snosi Centar za demokratsku tranziciju i on se ni pod
kakvim okolnostima ne može smatrati stavom Evropske unije.“

- Odbor za međunarodne odnose i evropske integracije razmotrio je dva izvještaja koje je sačinilo Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija. Na sjednici kojoj je prisustvovala državna sekretarka za evropske integracije Slavica Milačić, razmatran je Dvadeset treći kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru Procesu stabilizacije i pridruživanja EU, za period januar – mart 2011. godine i Drugi izvještaj o realizaciji obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u periodu od 1. januara do 31. marta 2011. godine.

Članovi Odbora prihvatili su ocjene sadržane u dva pomenuta izvještaja i ponovili opredjeljenje da Odbor za međunarodne odnose i evropske integracije i u narednom periodu održi visok nivo i kvalitet komunikacije sa predstavnicima Vlade oko pitanja iz domena evropskih integracija.

- Odbor za međunarodne odnose i evropske integracije održao je sjednicu na kojoj je razmotrio Vladin Akcioni plan praćenja sprovođenja Preporuka iz Mišljenja EK u dijelu pravosuđa, borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala. Sjednici je prisustvovao i potpredsjednik Vlade i ministar pravde Duško Marković, koji je predstavio postignute rezultate u oblastima vladavine prava, borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala. Na sjednici je ocijenjeno da je, zahvaljujući normativnoj infrastrukturi i njenoj implementaciji, međuinstitucionalnoj saradnji kao i saradnji sa međunarodnim institucijama, Crna Gora postigla vidne rezultate u ovim oblastima, uz podsjećanje da je neophodno dalje nastaviti realizaciju započetih aktivnosti.

Pored toga, na sjednici je istaknuto i vjerovanje da će ukupan uloženi napor Crne Gore, odnosno, zajednički rad Skupštine i Vlade Crne Gore ka dostizanju evropskih vrijednosti, rezultati pozitivnim mišljenjem Evropske komisije.

Odbor za ljudska prava i slobode održao je 15. septembra javnu tribinu u Zavodu za školovanje i rehabilitaciju lica sa poremećajima sluha i govora u Kotoru. Tribina je organizovana na temu: „Prava djeteta - implementacija Zakona o obrazovanju i vaspitanju djece sa posebnim obrazovnim potrebama“, u sklopu realizacije Plana aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za period od decembra 2010. do oktobra 2011. godine. Pored predsjednika i članova Odbora u tribini su učestvovali predstavnici Ministarstva rada i socijalnog staranja, Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, UNICEF-a i NVO-a Udruženje roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju „Naša inicijativa“, kao i Osnovne škole „Narodni heroj Savo Ilić“, Centra za

socijalni rad u Kotoru i Sekretarijata za kulturu, sport i društvene djelatnosti u opštini Kotor. U diskusiji je učestvovao određeni broj zaposlenih u Zavodu, od kojih su pojedini nekad bili i štíćenici ove ustanove.

Učesnici javne tribine su bili u prilici da u konstruktivnom dijalogu razmijene mišljenja i stavove o pravima djeteta, sa posebnim naglaskom na primjenu Zakona o obrazovanju i vaspitanju djece sa posebnim obrazovnim potrebama. Članovi Odbora za ljudska prava i slobode su se složili da je javna tribina bila veoma uspješna i da je doprinijela analizi poštovanja i ostvarivanja prava djeteta, odnosno analizi implementacije zakona koji je bio predmet interesovanja.

- Odbor za međunarodne odnose i evropske integracije i Nacionalni savjet za evropske integracije održali su zajedničku sjednicu na kojoj su razmotreni Peti i Šesti mjesečni izvještaj o realizaciji obaveza iz Akcionog plana praćenja sprovođenja preporuka iz Mišljenja Evropske komisije. Sjednici su prisustvovali ministar za vanjske poslove i evropske integracije Milan Roćen i državna sekretarka za evropske integracije Slavica Milačić. Na zajedničkoj sjednici ocijenjeno je da su Vlada i Skupština Crne Gore uspješno izvršile svoje obaveze. Izvještaji pokazuju da je efikasno urađeno puno posla. Ocijenjeno je i da će uloga Skupštine Crne Gore biti veoma važna u svim narednim fazama evropskih integracija države, posebno u pogledu jačanja kontrolne funkcije pregovaračkog procesa koji svi očekuju, a što je bilo vidljivo iz nastupa prisutnih i njihove opredeljenosti da i dalje daju doprinos evropskim i demokratskim integracionim procesima. Zajednička sjednica zaključena je i ovog puta konstatacijom da postoji širok konsenzus svih političkih i drugih društvenih subjekata povodom evropskih integracija Crne Gore i njenog ulaska u porodicu evropskih država.

OTVORENE INSTITUCIJE
Projekat finansira Evropska unija posredstvom
Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori

“Ovaj bilten je objavljen uz finansijsku podršku Evropske unije.
Za sadržaj ovog biltena punu odgovornost
snosi Centar za demokratsku tranziciju i on se ni pod
kakvim okolnostima ne može smatrati stavom Evropske unije.”

NOVOSTI IZ PARLAMENTA

Treća regionalna konferencija parlamentarnih radnih tijela za nadzor nad bezbjednosnim i obavještajnim službama iz zemalja Jugoistočne Evrope (7-8. septembar)

Treća regionalna konferencija parlamentarnih radnih tijela za nadzor nad bezbjednosnim i obavještajnim službama iz zemalja Jugoistočne Evrope, održana je 7. i 8. septembra 2011. godine u Beogradu. Tema konferencije bila je „Parlamentarna kontrola obavještajno-bezbjednosnih službi u okviru sistema povjerljivih podataka“.

Prvog dana konferencije, nakon uvodnih izlaganja, uslijedila je diskusija na temu zaštite tajnih podataka, sa akcentom na utvrđenim standardima i primjerima najbolje prakse; bilo je riječi o uporednim iskustvima u pogledu pristupa podacima označenim stepenom tajnosti parlamentarnih radnih tijela za nadzor nad obavještajno-bezbjednosnim službama i predstavljena su iskustva parlamentarnih radnih tijela zemalja učesnica u pogledu pristupa tajnim podacima, obima i ograničenja prava, uz poseban osvrt na sprovođenje bezbjednosnih provjera.

Drugog dana konferencije, tokom prve sesije, vođena je rasprava o ulozi nezavisnih državnih tijela u parlamentarnom nadzoru nad djelovanjem bezbjednosnih i obavještajnih službi u okviru sistema povjerljivih podataka. Druga sesija je bila posvećena odnosu koncepta zaštite ličnih podataka i tajnosti podataka a govoreno je i o zaštiti ljudskih prava i javne odgovornosti bezbjednosnih službi.

Na kraju konferencije, zajednički je ocijenjeno da ovakvi susreti unaprijeđuju međusobno razumijevanje parlamenata zemalja učesnica, i da je Treća regionalna konferencija značajno doprinijela nastavku dobre saradnje između parlamentarnih odbora zemalja regiona nadležnih za nadzor bezbjednosno-obavještajnog sekora.

Usvojen Treći tromjesečni izvještaj o sprovođenju Akcionog plana

Kolegijum predsjednika Skupštine, na 159. sastanku održanom 13. septembra 2011. godine, donio je Zaključak kojim je prihvatio Treći tromjesečni izvještaj o sprovođenju Akcionog plana za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine Crne Gore za period od 1. juna do 1. septembra 2011. godine. U izvještaju su u tekstualnom i tabelarnom obliku prezentirani rezultati i stepen realizacije aktivnosti predviđenih Akcionim planom za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine Crne Gore, koji je Kolegijum predsjednika Skupštine usvojio u decembru 2010. godine.

Konstatovano je da je u periodu od donošenja Akcionog plana do 1. septembra 2011. godine, od ukupno 29 mjera čija je realizacija predviđena u ovom vremenskom roku, u potpunosti realizovano 20, da su djelimično realizovane dvije, a u toku su aktivnosti na implementaciji sedam mjera, pri čemu je za jednu od njih rok pomjeren. U okviru Akcionog plana je pet mjera koje se, kako je i predviđeno, kontinuirano sprovode. Do kraja trećeg kvartala 2011. godine planirana je implementacija još dvije mjere, za koje su pripremljene aktivnosti u toku. Akcioni plan sadrži preko 30 mjera i aktivnosti, koje se odnose na donošenje zakona i drugih akata, unapređivanje efikasnosti rada Skupštine i radnih tijela, jačanje administrativnih kapaciteta i dalje povećanje otvorenosti i transparentnosti rada, sa definisanim indikatorima, nosiocima i rokovima. Ovim planom predviđeno je i kvartalno podnošenje izvještaja Kolegijumu predsjednika Skupštine o realizaciji utvrđenih aktivnosti.

Sastanak predsjedavajućih odbora za ekonomiju u Varšavi (11-12. septembar)

U okviru parlamentarnih aktivnosti koje se organizuju u sklopu poljskog predsjedavanja Evropskom unijom, 11. i 12. septembra, u Varšavi je održan sastanak predsjedavajućih Odbora za ekonomiju, na kojem je učestvovao član Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, poslanik Zoran Vukčević.

U fokusu sastanka predsjedavajućih bila je energetska politika Evropske unije za period do 2020. godine. Na sastanku je bilo govora o potrebama i mogućnostima finansiranja EU energetske politike do 2020. godine, ciljevima i implementaciji EU energetske politike u vremenima ekonomske krize u Evropskoj uniji, kao i ulozi i mogućnostima Evropske investicione banke u kofinansiranju EU energetske politike.

Dobijanjem statusa kandidata Crne Gore za članstvo u Evropskoj uniji 17. decembra 2010. godine, ispunjen je uslov za učešće predstavnika Skupštine Crne Gore, u svojstvu posmatrača, na parlamentarnim sastancima koji okupljanju predstavnike nacionalnih parlamenata država članica Evropske unije, a koji se organizuju tokom polugodišnjeg, rotirajućeg predsjedavanja Evropskom unijom.

Konferencija je bila podijeljena na pet radnih sesija posvećenih sljedećim temama: „Jačanje zakonodavne i nadzorne uloge Skupštine Crne Gore“, „Reforma javne administracije“, „Jačanje vladavine prava uz poseban osvrt na borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala“, „Mediji i civilno društvo“ i „Ljudska prava i problem interno raseljenih lica“.

OTVORENE INSTITUCIJE
Projekat finansira Evropska unija posredstvom
Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori

“Ovaj bilten je objavljen uz finansijsku podršku Evropske unije.
Za sadržaj ovog biltena punu odgovornost
snosi Centar za demokratsku tranziciju i on se ni pod
kakvim okolnostima ne može smatrati stavom Evropske unije.”

Predsjednik Krivokapić u zvaničnoj posjeti Bosni i Hercegovini (15–16. septembar)

Predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić, boravio je od 14 – 16. septembra 2011. godine u zvaničnoj posjeti Bosni i Hercegovini.

Tokom prvog dana posjete, susreo se u Sarajevu sa najvišim državnim zvaničnicima, predsjedavajućim Predstavničkog doma Parlamentarne Skupštine Bosne i Hercegovine, Denisom Bećirovićem i predsjedavajućim Doma naroda Parlamentarne Skupštine Bosne i Hercegovine, Ognjenom Tadićem. Tokom susreta je ocijenjeno da su odnosi Crne Gore i BiH odličan primjer dobrosusjedstva i model uspješne saradnje u regionu što daje najbolji doprinos njegovom razvoju i stabilnosti. Predsjednik je podsjetio da je Bosna i Hercegovina među prvim državama koje su priznale nezavisnost Crne Gore i ukazao da su diplomatski odnosi uspostavljeni 14. septembra 2006, prije tačno pet godina. Krivokapić je podsjetio na 2008. godinu kada je bio u prvoj zvaničnoj posjeti BiH od obnove crnogorske nezavisnosti, i ocijenio da su sada obje države u fazi plodotvorne saradnje koja direktno donosi dobrobiti građanima, što pokazuje i nivo postignute političke zrelosti. Crna Gora i BiH su pokazale da su zrele države spremne da uređuju i unaprijeđuju svoje odnose, istakli su sagovornici. Parlamentarna saradnja je prema riječima sagovornika veoma dobra, što potvrđuje činjenica da je u Skupštini Crne Gore 2010. godine oformljena nova parlamen-

tarna Grupa prijateljstva CG-BiH, a Parlamentarna skupština BiH donijela je, januara 2008, odluku o imenovanju članova međuparlamentarne Grupe prijateljstva sa CG.

Drugog dana posjete predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić, susreo se u Banjaluci sa predsjednikom Narodne skupštine, Igorom Radojičićem, predsjednikom Republike Srpske, Miloradom Dodikom, kao i predsjednikom Vlade RS, Aleksandrom Džombićem. Predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić i predsjednik Narodne skupštine Republike Srpske, Igor Radojičić, razmijenili su mišljenja o prioritetima spoljne i unutrašnje politike, situaciji u regionu, kao i pravcima buduće saradnje između dvije zemlje. Predsjednik Skupštine, Ranko Krivokapić, je tokom razgovora sa predsjednikom Republike Srpske, Miloradom Dodikom, naglasio da je Crna Gora danas u prilici da, nakon očekivanog skorog početka pregovora o pristupanju EU, upravo ona bude ta koja će održati plamen kandidatskog statusa za EU živim. U razgovoru sa premijerom Republike Srpske, Aleksandrom Džombićem, razmijenjeni su stavovi o ekonomskoj saradnji između Crne Gore i Republike Srpske, pri čemu je zajednički konstatovan stalni trend rasta te saradnje. Razmijenjena su mišljenja o mogućim zajedničkim projektima koji bi ishodovali otvaranjem novih radnih mjesta i rastu investicija.

Sastanak predsjedavajućih odbora za finansije u Varšavi (18–19. septembar)

Dvodnevni Sastanak predsjedavajućih odborima za finansije, koji je okupio parlamentarne delegacije država članica Evropske unije i država kandidata za ulazak u EU, održan je 18. i 19. septembra u Varšavi.

Poruka poslata sa zajedničkog sastanka odnosila se na neodvojivost znanja, zaposlenosti i preduzetništva, zatim potrebu za strukturnim reformama i reformama finansijskog sektora uz nužno ulaganje u znanje, istraživanja i inovativnost na nacionalnom nivou. Posebno je istaknuta potreba za usvajanjem novog

paketa propisa Evropske unije „sixpack“, što će, prema riječima parlamentaraca u mnogome unaprijediti i reformisati postojeći evropski ekonomski sistem upravljanja. Kada je riječ o finansijskoj superviziji, parlamentarci su bili saglasni u pogledu jačanja iste na nacionalnom nivou, te da je potrebno raditi na većem stepenu solidarnosti i odgovornosti.

Sastanku predsjedavajućih Odborima za finansije ispred Skupštine Crne Gore, učestvovao je Aleksandar Damjanović, predsjednik Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Održan sastanak predsjedavajućih odbora za poljoprivredu u Varšavi (25–26. septembar)

Dvodnevni Sastanak predsjedavajućih, održan je u Varšavi 25. i 26. septembra, koji je okupio parlamentarne države članice Evropske unije i države kandidata za ulazak u EU, bio je posvećen različitim aspektima koji tretiraju pitanje zajedničke poljoprivredne politike za period 2014 – 2020.

Na sastanku predsjedavajućih pozdravljeno je učešće članova parlamentarnih delegacija koje

učestvuju sa statusom kandidata za ulazak u Evropsku uniju.

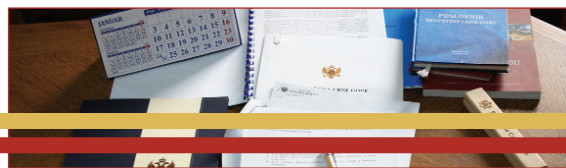
Sastanku predsjedavajućih odborima za poljoprivredu, ispred Skupštine Crne Gore, učestvovao je u svojstvu šefa delegacije poslanik Branko Čavor, a u sastavu crnogorske delegacije bio je i ambasador Crne Gore u Republici Poljskoj, Nj.E. Ivan Leković.

OTVORENE INSTITUCIJE
Projekat finansira Evropska unija posredstvom
Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori

“Ovaj bilten je objavljen uz finansijsku podršku Evropske unije.
Za sadržaj ovog biltena punu odgovornost
snosi Centar za demokratsku tranziciju i on se ni pod
kakvim okolnostima ne može smatrati stavom Evropske unije.”

TEMA BROJA

Usvojen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izboru Odbornika i poslanika usvojen je 8. septembra, na sjednici drugog vanrednog zasijedanja Skupštine Crne Gore u 2011. godini.

Skupština Crne Gore je 2007. godine, nakon usvajanja novog Ustava, imala zadatak da uskladi izborni zakon sa Ustavom, a u tom poslu vodila se preporukama ODIHR-a i Venecijanske komisije. Nakon brojnih sastanaka višestranačke Radne grupe za izradu Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika, a potom i sastanaka Kolegijuma predsjednika Skupštine, na sastanku održanom 22. avgusta 2011. godine, postignuta je većinska saglasnost o tekstu Predloga zakona i zaključeno da Predlog zakona podnesu predsjednici pet poslaničkih klubova, u ime poslanika svojih klubova. Predlog zakona podnijeli su predsjednici, odnosno ovlašćeni predstavnici klubova poslanika: DPS-a, SNP-a, SDP-a, NOVE i PzP-a. Nakon razmatranja na matičnom Odboru za politički sistem i pravosuđe, koji je jednoglasno podržao Predlog zakona i predložio Skupštini da ga prihvati, Zakon je donesen 8. septembra, čime je ispunjena jedna od preporuka Evropske komisije.

Glavna rasprava tokom izrade Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika, vođena je oko autentične zastupljenosti u skupštinama manjinskih naroda i manjinskih nacionalnih zajednica, kao i oko dijela koji se odnosi na biračko pravo.

Ovim Zakonom sada je predviđeno da u biračkom spisku ostaju lica koja su na dan njegovog stupanja na snagu upisana u birački spisak, a bez podatka o državljanstvu ili sa državljanstvom neke od republika bivše SFRJ, s tim da u određenom roku, odnosno do 31. decembra 2012. godine, dostave dokaz o crnogorskom državljanstvu. Dopunama Zakona o državljanstvu, takođe usvojenim 8. septembra, predviđeno je rješenje za građane kojima je otežano dobijanje otpusta iz drugih državljanstva. Tako državljanin republike bivše SFRJ koji ima prijavljeno prebivalište u Crnoj Gori najmanje dvije godine prije 3. juna 2006. godine i ličnu kartu izdatu u skladu sa zakonom o ličnoj karti koji je važio u trenutku izdavanja, može steći crnogorsko državljanstvo prijemom ukoliko do podnošenja zahtjeva nije objavljivao prebivalište iz

Crne Gore i ako ispunjava druge uslove predviđene zakonom. Zahtjev za prijem u crnogorsko državljanstvo se može podnijeti nadležnom organu najkasnije do 31. januara 2012. godine, pri čemu je obavezno da se, uz zahtjev, nadležnom organu dostavi i pisana izjava o prihvatanju prava i obaveza po osnovu crnogorskog državljanstva.

U odnosu na autentičnu zastupljenost pripadnika manjinskih naroda i manjinskih nacionalnih zajednica, između ostalog, najviše izmjena je bilo u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje izbornih lista i učešće u raspodjeli mandata. Izmjenama zakona je predviđeno da u raspodjeli mandata učestvuju izborne liste pripadnika određenog manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice, naznačenog u izornoj prijavi ili nazivu izborne liste, u slučaju da ni jedna od njih ne ispunji uslov od 3%, a pojedinačno dobiju najmanje 0,7% važećih glasova, stiču pravo na učešće u raspodjeli mandata kao jedna - zbirna izborna lista sa ukupno dobijenim brojem važećih glasova, s tim da će se za obračun mandata priznavati zbrajanje do najviše 3% ukupnog broja važećih glasova ovih lista. Ovo pravo koriste izborne liste pripadnika određenog - istog manjinskog naroda, odnosno određene - iste manjinske nacionalne zajednice, sa učešćem do 15% od ukupnog stanovništva u izornoj jedinici, prema podacima sa posljednjeg popisa stanovništva.

Nakon usvajanja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika, iz kabineta evropskog komesara za proširenje Evropske unije Štefana Filea poručeno je da su „posvećenost Crne Gore evropskim integracijama i politički konsenzus velike vrijednosti na putu ka članstvu“.

OTVORENE INSTITUCIJE
Projekat finansira Evropska unija posredstvom
Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori

“Ovaj bilten je objavljen uz finansijsku podršku Evropske unije.
Za sadržaj ovog biltena punu odgovornost
snosi Centar za demokratsku tranziciju i on se ni pod
kakvim okolnostima ne može smatrati stavom Evropske unije.”

IZ ISTORIJE CRNOGORSKOG PARLAMENTARIZMA

**Besjeda kojom je
Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Knjaz I
gospodar Crne Gore
Nikola I
otvorio sjednice Narodne Skupštine
sazvane na Lučin-dan 18. oktobra 1906.**

Gospodo poslanici,

Novo stvaranje otvorilo je široko polje rada u svim pravcima državnog i narodnog života.

Da bi se održao čvrst osnov pravilnom finansiranju nužna je stvarna ravnoteža između prihoda i rashoda, što se postiže zavodjenjem samo istinske štednje posvim granama državne uprave, ojačanjem privrednih izvora i preustrojtstvom opšte administracije. Moja će Vam Vlada podnijeti Zakon o budžetu, Zakon o državnim blagajnama i računovodstvu, koji su bitni uslovi za pravilno gazdovanje. Pored njih podnićeće Vam se nov Zakon o uređenju Glavne Drž. Kontrole i Zakon o taksama.

Radi boljeg i pravilnijeg rasporeda državnih dažbina Vlada će pristupiti pripremnim radovima i za samu izmjenu carine, dacije i poreskog sistema uopšte, otpočinjući u vezi sa tim rad na katastarskom premjeravanju zamljišta.

U isto vrijeme Moja Vlada nastojava i u buduće najobilnije će raditi na podizanju privrednih škola, na razvijanju svih grana narodne proizvodnje i trgovine, pošto finansijska moć države zavisi od privredne snage naroda.

Polazeći s gledišta da je dobro uređenje opština prirodni i zdravi temelj za cjelokupnu državnu adminis-

traciju, Moja je Vlada sebi stavila u zadaću da se to pitanje riješi u duhu Ustava a na temelju opštinske samouprave.

Spremniji, čestitiji i školovaniji prvenstveno će se primati i unapređivati u državnoj službi. A da se dobije što veći broj stručno spremnih ljudi, Vlada je ove godine odredila ne malu pomoć najodličnijim đacima na stručnim, srednjim i višim školama na strani.

Osnovno je načelo pravne države da je zakon ispred svačije volje, i samo garantovanjem sudske pravde, ubrzanim donošenjem i izvršenjem sudskih presuda učvrstiće se lična i imovna sigurnost državljanja. Posebni zakoni, koji će vam se podnijeti, i broj stručno spremnih lica, koji će postepeno rasti, još više će ujemčiti i ubrzati izricanje pravde.

Gospodo poslanici,

Za izvršenje ovako zamašnog državnog zadatka, koji je moja Vlada s uspjehom otpočela, trebaće mnogo rada, vremena i istrajnosti. Ja se nadam da će Narodna Skupština izići na susret Mojoj Vladi da se ovi zadaci izvrše, da se još više podigne ugled drage nam otadžbine, da se još više potkrijepi za vršenje zadataka koji joj je istorijom namijenjen.

Cetinje, 26. oktobar 1906.

Nikola s.r.

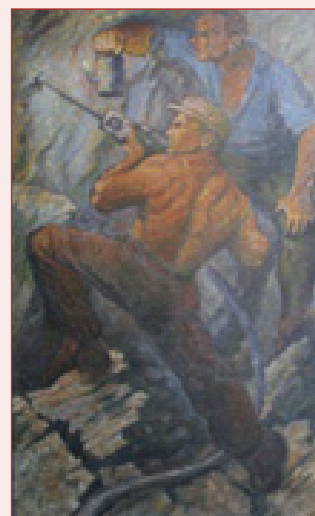
Crnogorski zakonici, IV, ed. B. Pavićević, R. Raspopović, Podgorica 1998, 372-376.

IZ GALERIJE PARLAMENTA

Anton Lukateli: „Rudari”, 1948. ulje na platnu, 54,5 x 33,7 cm

Anton Lukateli, fotograf po obrazovanju, jedan od osnivača Udruženja likovnih umjetnika Crne Gore, urednik „Ilustrovane Pobjede”, direktor scenografije u Avala filmu i uticajni filmski radnik, smatra se jednim od bardova crnogorske likovne umjetnosti.

Njegovi radovi nastali su u periodu živog i upečatljivog zamaha crnogorskih umjetnika koji su se u to doba sve više otvarali ka aktuelnim međunarodnim likovnim tendencijama, iako je u njihovom stvaralaštvu i dalje bila prisutna snažna ideja socrealizma, što je uočljivo i na Lukatelijevo platnu „Rudari”, koje je u posjedu Skupštine Crne Gore.

OTVORENE INSTITUCIJE
Projekat finansira Evropska unija posredstvom
Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori

“Ovaj bilten je objavljen uz finansijsku podršku Evropske unije.
Za sadržaj ovog biltena punu odgovornost
snosi Centar za demokratsku tranziciju i on se ni pod
kakvim okolnostima ne može smatrati stavom Evropske unije.”

KALENDARSKI PREGLED AKTIVNOSTI SKUPŠTINE U AVGUSTU

3. avgust

- Predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić, uputio je čestitku predsjedniku Opštine Plužine, Mišu Bajagiću, predsjedniku i odbornicima Skupštine opštine i građanima Plužina, povodom 4. avgusta Dana opštine Plužine.

10. avgust

- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ranko Krivokapić, primio je u Podgorici Gvida Vestervela ministra vanjskih poslova Njemačke. Sagovornici su istakli da je krajnje vrijeme za usvajanje izbornog zakona, posebno imajući u vidu mišljenje Evropske Komisije u kojem stoji da Crna Gora treba posebno da ispuni sljedeće ključne prioritete „unapređenje izbornog zakonodavnog okvira u skladu sa preporukama OEBS i Venecijanske komisije, jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine”. Oni su se složili da je momentum usvajanja izbornog zakonodavstva sada ključan i odlučujući za dobijanje datuma pregovora Crne Gore sa EU. Zajednički je istaknut značaj preporuka Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje sa Evropskom parlamentom, u kojima je navedeno da je „pozdravljena činjenica da je proces uspostavljanja pravnog i ustavnog okvira u zemlji skoro finalizovan,

konstatovana potreba tijesne saradnje svih političkih subjekata kako bi se proces okončao, te pozvane sve političke partije da bez daljeg odlaganja postignu konsenzus o prijedlogu izbornog zakona, u skladu sa preporukama OEBS-a i Vencijanske komisije”.

22. avgust

- Članovi Odbora za bezbjednost i odbranu prisustvovali svečanom ispraćaju Četvrtog kontingenta Vojske Crne Gore koji će biti upućen u ISAF misiju u Avganistan.

27. avgust

- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ranko Krivokapić uputio je čestitku, predsjedniku Opštine Kolašin Mileti Bulatoviću, predsjedniku i odbornicima Skupštine opštine i građanima Kolašina povodom 28. avgusta Dana opštine Kolašin.

30. avgust

- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ranko Krivokapić uputio je čestitku, reisu Islamske Zajednice u Crnoj Gori Rifatu Fejziću i svim vjernicima islamske vjeroispovijesti povodom predstojećeg Ramazanskog Bajrama.

PARLAMENTARNI POJMOVNIK

DIJALOG¹ je stvaranje. Ulazimo u razgovor s jednim mišljenjem i argumentima, a iz razgovora izlazimo s boljim argumentima i rješenjima. Biti spreman za susret i razgovor, znači omogućiti sebi da čuješ drugačije mišljenje, viđenje i da se suočiš s novim argumentima. Samo iz susreta različitih mišljenja i argumenata, moguće je naći izlaz i pravi dogovor.

Stari Grci su najbolje i najpravednije odluke postizali govorom, razgovorom i dogovorom. Tamo gdje se ne govori, ne razgovara i ne dogovara, nema valjanih odluka za sve. Smatrali da su sila i nasilje nijemi i da zato ne bi trebalo da imaju mjesta u politici. Kada se u politici ne razgovara (vodi dijalog), onda se naređuje i upotrebljavaju sila i nasilje. I najteži zajednički problem se dijalogom može riješiti. Dijalog ispravlja naša mišljenja o nama i drugima, naše zablude i predrasude, naša ograničenja i moguća ogriješenja. Tamo gdje se u politici ne razgovara, produbljuju se problemi, otvaraju se sukobi, proširuju krize i, na kraju, vode ratovi.

Dijalog je sredstvo u političkom komuniciranju, a i jedan od važnih elemenata demokratske političke kulture. Nema demokratske političke kulture bez dijaloga. Dobro uređen demokratski poredak ne može se ni izgraditi, niti funkcionisati bez dijaloga.

¹ Izvor: Enciklopedija političke kulture, Savremena administracija, Beograd, 1993.; tekst prof. Čedomira Čupića, Politika i zlo, Fakultet političkih nauka, Čigoja štampa, Beograd, 2002.

OTVORENE INSTITUCIJE
Projekat finansira Evropska unija posredstvom
Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori

“Ovaj bilten je objavljen uz finansijsku podršku Evropske unije.
Za sadržaj ovog biltena punu odgovornost
snosi Centar za demokratsku tranziciju i on se ni pod
kakvim okolnostima ne može smatrati stavom Evropske unije.”

KALENDAR

1. septembar

- Predsjednik Odbora za međunarodne odnose i evropske integracije, Miodrag Vuković, primio je nerezidentnog ambasadora Kraljevine Holandije. Tom prilikom razgovarano je o predstojećoj posjeti parlamentarne delegacije Kraljevine Holandije Skupštini Crne Gore.

5. septembar

- Potpredsjednik Skupštine Crne Gore, Rifat Rastoder, primio je ambasadora Bosne i Hercegovine u Crnoj Gori, Izmira Talića. Na sastanku je, između ostalog, blo riječi o trenutnoj situaciji na prostoru Balkana.
- Predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić, primio je u Budvi Predsjednika Republike Slovenije, Danila Tirka. Tokom susreta razgovarano je o aktuelnoj političkoj situaciji, a Predsjednik Slovenije se posebno interesovao za proces pristupanja Crne Gore EU, fokusirajući se na izborni zakon i narednu fazu tog procesa. Razmijenjena su mišljenja i povodom dosadašnjih rezultata Crne Gore u ukupnim reformama, procesa usklađivanja legislative sa evropskim zakonodavstvom, njegovom dinamikom, kao i daljim izazovima na putu ka EU i tačkama koje su važne- suzbijanje kriminala i korupcije, vladavina prava, ljudska prava itd.

9. septembar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić, primio je u Podgorici predsjednika Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, g-dina Žan-Pol Kostu. Zajednički je ocijenjeno da je Crna Gora objektivno spremna za sljedeću fazu integracija, a o tome najbolje govore njeni rezultati - kontinuirana politička stabilnost, široki društveni i politički konsensus o evropskim integracijama, napredak u ispunjavanju evropskih standarda, pozitivan primjer dobrosusjedskih odnosa i regionalne saradnje, kao i ukupan konstruktivan pristup u odnosima sa svim evropskim partnerima.

12. septembar

- Potpredsjednik Skupštine Crne Gore, Željko Šturanović, primio je u oproštajnu posjetu am-

basadora Republike Koreje, Nj. E. Kim Jonghae-a.

13. septembar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić, primio je u Budvi Predsjednika Republike Slovačke, Ivana Gašparovića. Tokom susreta razgovarano je o političkoj situaciji, procesu pristupanja Crne Gore EU sa akcentom na narednu fazu integracija, regionalnoj saradnji i odnosima, kao i aktuelnoj programskoj saradnji između dvije države. Razmijenjena su mišljenja i povodom dosadašnjih rezultata Crne Gore u procesu usklađivanja legislative sa evropskim zakonodavstvom, dinamikom tog procesa, kao i daljim izazovima na putu ka EU.

14. septembar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić, primio je u Podgorici Komandanta združenih snaga NATO -a u Napulju, g-dina Samuela Lockleara. Sagovornici su razmijenili mišljenja o aktuelnim međunarodnim i regionalnim pitanjima i o napretku Crne Gore u integracijama u NATO.
- Predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić, primio je u Podgorici glavnog izraelskog rabina, Yona Metzger-a. Sagovornici su razmijenili mišljenja o aktuelnim međunarodnim i regionalnim pitanjima vezanim za položaj jevrejske zajednice.

16. septembar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić, boravio je u zvaničnoj posjeti Bosni i Hercegovini gdje se susreo sa najvišim državnim zvaničnicima, predsjedavajućim Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Denisom Bećirovićem, predsjedavajućim Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Ognjenom Tadićem, predsjednikom Narodne skupštine Republike Srpske, Igorom Radojičićem, predsjednikom Republike Srpske, Miloradom Dodikom, kao i predsjednikom Vlade Republike Srpske, Aleksandrom Džombićem.
- Predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić, uputio je čestitku, povodom 17. septembra Dana opštine Žabljak, predsjedniku Opštine, Isailu Šljivančaninu, predsjedniku i odbornicima Skupštine opštine i građanima Žabljaka.

OTVORENE INSTITUCIJE
Projekat finansira Evropska unija posredstvom
Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori

"Ovaj bilten je objavljen uz finansijsku podršku Evropske unije.
Za sadržaj ovog biltena punu odgovornost
snosi Centar za demokratsku tranziciju i on se ni pod
kakvim okolnostima ne može smatrati stavom Evropske unije."

KALENDAR

17. septembar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić uputio je čestitku, povodom Dana opštine Nikšić, predsjedniku Opštine, Nebojši Radojičiću, predsjedniku i odbornicima Skupštine opštine i građanima Nikšića.

20. septembar

- Potpredsjednik Skupštine Crne Gore, Željko Šturanović, primio je u Podgorici predsjednika Vrhovnog suda i Nacionalnog savjeta Republike Mađarske, Andras Bake-a. Sastanku je prisustvovala i predsjednica Vrhovnog suda Crne Gore, Vesna Medenica.

22. septembar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić, primio je u Podgorici delegaciju Sveskopske Političke Konsultativne Konferencije sa gđinom Chen Kuiyuanom, potpredsjednikom SPKK, na čelu. Tokom susreta razmijenjena su mišljenja o parlamentarnoj saradnji i političkoj i ekonomskoj situaciji.

23. septembar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić, povodom Dana rudara, uputio je čestitku Upravi Rudnika uglja Pljevlja i rudarima.

26. septembar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić primio je novoimenovanog predstavnika UNICEF-a u Crnoj Gori, Bendžamina Perksa. U srdačnom i otvorenom razgovoru izraženo je uvjerenje da će dosadašnja vrlo bliska saradnja i partnerski odnosi biti nastavljeni i tokom Programa UNICEF-a za Crnu Goru 2012-2016, kao i tokom mandata novog predstavnika UNICEF-a u našoj državi.

27. septembar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić, primio je danas Nj. E. ambasadora Suverenog vojnog malteškog reda, Enrika Tučila. Duži razgovor obje strane okarakterisale su kao prvi korak ka ostvarivanju plodne saradnje između Malteškog reda i Skupštine Crne Gore.

- Predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić, primio je u oproštajnu posjetu ambasadora Slovenije, Nj. E. Jerneja Videtiča. Zajednička je ocjena da je uz intenziviran politički dijalog, saradnja između Crne Gore i Slovenije veoma sadržajna na svim poljima, a da je posljednjih godina i unaprijeđena u oblasti evropskih i evroatlantskih integracija, ekonomije, pravde, kulture, turizma, zdravstva i saobraćaja.

28. septembar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić, primio je Nj. E. Piusa Fišera novoimenovanog, izvanrednog, opunomoćenog ambasadora SR Njemačke u Crnoj Gori. U dužem razgovoru istaknuti su dobri bilateralni odnosi između dvije države i ukazano na značaj intenziviranja političkih kontakata tokom 2011.

30. septembar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić, primio je visokog predstavnika EU za Bosnu i Hercegovinu, gospodina Valentina Inckoa. U dužem, otvorenom razgovoru istaknuta je dosadašnja intenzivna saradnja između Bosne i Hercegovine i njenih entiteta sa našom državom, a podvučen je veliki uspjeh koji je Crna Gora postigla na putu ka evropskim integracijama i u saradnji sa susjedima.
- Predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić, uputio je čestitku, povodom Dana opštine Rožaje, predsjedniku Opštine, Nusretu Kalaču, predsjedniku i odbornicima Skupštine opštine i građanima Rožaja.
- Poslanica, Ljerka Dragičević, održala je sastanak sa visokim predstavnikom EU za Bosnu i Hercegovinu, gospodinom Valentinom Inckom. Tom prilikom, iskazano je obostrano zadovoljstvo povodom intezivne saradnje između Crne Gore i Bosne i Hercegovine.

OTVORENE INSTITUCIJE
Projekat finansira Evropska unija posredstvom
Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori

"Ovaj bilten je objavljen uz finansijsku podršku Evropske unije.
Za sadržaj ovog biltena punu odgovornost
snosi Centar za demokratsku tranziciju i on se ni pod
kakvim okolnostima ne može smatrati stavom Evropske unije."

SKUPŠTINA CRNE GORE

KALENDAR AKTIVNOSTI

1. septembar 2011 - 31. decembar 2011.

SEPTEMBAR						
P	U	S	Č	P	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

OKTOBAR						
P	U	S	Č	P	S	N
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

NOVEMBAR						
P	U	S	Č	P	S	N
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

DECEMBAR						
P	U	S	Č	P	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

sjednice Skupštine

sjednice odbora

poslanički dan

okvirni termin za poslanička pitanja

sastanci klubova održavaju se u slobodnim terminima

rezervni termin za sjednice Skupštine

18 subote, nedjelje i državni praznici

Parlamentarna Skupština OEBS-a

Parlamentarna Skupština Savjeta Evrope

Interparlamentarna unija

Parlamentarna Skupština NATO-a

Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje

OTVORENE INSTITUCIJE
Projekat finansira Evropska unija posredstvom
Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori

"Ovaj bilten je objavljen uz finansijsku podršku Evropske unije.
Za sadržaj ovog biltena punu odgovornost
snosi Centar za demokratsku tranziciju i on se ni pod
kakvim okolnostima ne može smatrati stavom Evropske unije."